

EGSO VIJESTI OŽUJAK 2025

Konkurentnost i gospodarska sigurnost: kako bi trgovinska politika EU-a trebala doprinijeti ciljevima Draghijevog izvješća?

Ključna referenca za naše razmatračko mišljenje jest izvješće Draghi u kojem se iznosi sveobuhvatna analiza konkurentnosti EU-a te ključnih izazova i prilika za postizanje održivog rasta u EU-u.

U izvješću Draghi naglašava se potreba za otpornim gospodarskim okvirom koji može izdržati vanjske šokove i potaknuti dugoročni rast. Koristeći trgovinsku politiku EU-a kao leću za analizu Draghijeva izvješća, u našem se mišljenju navode četiri stupa kojima se naglašava važnost integriranog pristupa:

1. Gospodarski rast i stabilnost

U našem se mišljenju zalaže za politike kojima se promiče održivi rast BDP-a i smanjuju stope nezaposlenosti. Poziva na strukturne reforme kako bi se povećala produktivnost i konkurentnost, naglašavajući ulogu inovacija, tehnološkog napretka i međunarodne trgovine.

2. Digitalna transformacija

Prepoznajući ključnu ulogu digitalizacije, u mišljenju se ističe potreba za sveobuhvatnom digitalnom strategijom. To uključuje poticanje digitalnih vještina, podupiranje tehnološke infrastrukture te osiguravanje privatnosti i sigurnosti podataka. Digitalne tehnologije smatraju se okosnicom budućeg rasta, a trgovinske politike osmišljene su za potporu prekograničnim digitalnim interakcijama.

3. Okolišna održivost

Pitanja okoliša u središtu su mišljenja i zalažu se za zelenu tranziciju kojom se gospodarski rast uravnotežuje s ekološkim očuvanjem. Politike zaštite okoliša i trgovinski propisi sve se više smatraju usklađenima, uz napore za promicanje zelene trgovine i održivih praksi na globalnoj razini. Trgovinski sporazumi EU-a moraju uključivati održivost kao temeljni cilj.

4. Socijalni kapital

U našem mišljenju naglašavamo važnost uključivog rasta kako bi se smanjile socijalne nejednakosti i osigurale jednake mogućnosti. Usklađivanjem trgovinske politike s tim načelima EU može povećati svoju konkurentnost, osigurati gospodarsku sigurnost, poticati održiviju budućnost i rješavati pitanje socijalne jednakosti, osiguravajući pravednu raspodjelu koristi u cijelom društvu.

Osim toga, jednako su važni i aspekti financiranja. U Draghijevom izvješću naglašava se potreba za jačanjem javnih ulaganja i sposobnosti potrošnje EU-a, ali ono je dvosmisleno u pogledu ciljeva i strategija financiranja, uglavnom se oslanjajući na financijska tržišta i zanemarujući potrebna socijalna ulaganja i ulogu javnih investicijskih banaka.

EGSO poziva na ambicioznu europsku industrijsku politiku sa znatnim ulaganjima kojima se podupiru zajednička dobra i inovacije te osiguravaju kvalitetna radna mjesta i socijalni napredak. Uz dovršenje jedinstvenog tržišta, u izvješću se navodi da „postoji nedostatak koordinacije među politikama”, što bi također trebalo riješiti kako bi se povećala konkurentnost Europe.

U našem mišljenju iznesena su četiri primarna horizontalna djelovanja. Prvo, potpuna provedba jedinstvenog tržišta EU-a. Drugo, bolja koordinacija industrijskih i trgovinskih politika te politika tržišnog natjecanja kako bi se izbjegli unutarnji protekcionizam i vanjske prepreke. Treće, mobiliziranje potrebnih velikih ulaganja, uključujući novo zaduživanje EU-a za europska javna dobra kao što su inovacije i prekogranične energetske mreže. Četvrto, jačanje koordinacije industrijske politike na razini EU-a kako bi se prevladali fragmentirani pristupi koji ometaju ekonomiju razmjera i globalni utjecaj te smanjilo regulatorno opterećenje.

Istraživanjem načina za pojednostavnjenje oblikovanja mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM), uključujući standardizirane metodologije obračuna ugljičnog otiska i izvore podataka, pridonijelo bi se smanjenju administrativnog opterećenja poduzeća i olakšala učinkovitija provedba.

Zaključno, EU mora odlučno djelovati u pogledu pojednostavnjenja, razmjera, sigurnosti i vještina. Inicijative u okviru Kompassa konkurentnosti i Plana za čistu industriju koraci su u pravom smjeru, ali njihov uspjeh ovisit će o njihovoj brzini provedbi. Nove inicijative moraju pridonijeti proširenju energetske infrastrukture, pojednostavnjenju postupaka izdavanja dozvola i diversifikaciji izvora opskrbe

Autor: Georgi Stoev, član Skupine poslodavaca EGSO-a i izvjestitelj za mišljenje [REX/594 „Konkurentnost i gospodarska sigurnost – kako bi trgovinska politika EU-a trebala doprinijeti ciljevima izvješća Draghi?”](#)

Novi plan EU-a za čistu industriju: Plan koji ostavlja puno toga za željeti

U nedavno objavljenom planu za čistu industriju ispravno je prepoznata strateška važnost energetske intenzivne industrije i utvrđena su njihova ključna pitanja. Prijedlozi Komisije u Provedbenoj odluci Vijeća uključuju neke pohvalne ideje, kao što su zelena vodeća tržišta ili dodatno financiranje. Međutim, predloženim mjerama nedostaje potrebna hitnost i odvažnost kako bi se preokrenuo trend pada europskih industrija i kako se ne bi zaštitila njihova globalna konkurentnost i domaće tržište.

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) došao je do istih zaključaka o hitnosti situacije u energetske intenzivnim industrijama. U svojem razmatračkom mišljenju CCMI/238 „Budućnost industrije resursno i energetske intenzivnih industrija EU-a s obzirom na visoke cijene energije i troškove tranzicije” EGSO ističe znatan jaz u konkurentnosti resursno i energetske intenzivnih industrija u EU-u u usporedbi s globalnim konkurentima. Provedbena odluka Vijeća pozitivan je korak u pravom smjeru, iako je i dalje nejasna u ključnim područjima politika.

Komisija je predstavila pravu dijagnozu za energetske intenzivne industrije i ispravno navela cijene energije kao glavnog krivca. U dogovoru i akcijskom planu za cjenovno pristupačnu energiju detaljno se razrađuje potreba za smanjenjem cijena energije za resursno i energetske intenzivne industrije, ali se ne predlaže reforma modela tržišta električne energije. Granične

cijene dobro su funkcionirale u vrijeme kada je EU imao koristi od relativno jeftinog i stabilnog plina iz plinovoda iz Rusije. Nažalost, stvarnost se promijenila jer smo sada izloženi skupim i nestabilnim zalihama UPP-a, vjerojatno u godinama koje dolaze.

Određivanje cijena električne energije jednostavno je najhitniji izazov za EII-je. Naše industrije ne uživaju učinke sve većeg udjela jeftine električne energije iz nefosilnih izvora u kombinaciji proizvodnje u EU-u jer cijene fosilnih goriva i dalje određuju ton za formiranje cijena električne energije. Dobrodošle su političke mjere na razini EU-a (RePowerEU) za povećanje udjela energije iz obnovljivih izvora i niskougljične energije jer doprinose samodostatnosti i energetskej suverenosti. Problem je u trenutačnom modelu tržišta, gdje povećani udio obnovljivih izvora energije ne dovodi do nižih računa za električnu energiju. Modeliranje Zajedničkog istraživačkog centra Komisije pokazuje da će 2030. ugljen i plin nastaviti određivati cijenu za 85 % sati, unatoč smanjenju na samo 11 % kombinacije proizvodnje, pri čemu će obnovljivi izvori energije porasti na 67 % kombinacije.

Ugovori o kupnji energije koje podupire Komisija već su provedeni u praksi, ali nisu donijeli značajne koristi u pogledu određivanja cijena jer odražavaju razine veleprodajnih tržišnih cijena.

„Industrijama su potrebne hitne mjere za prijenos troškovnih koristi električne energije iz obnovljivih izvora i niskougljične električne energije na njih te nepristrana procjena mogućnosti ublažavanja cijena, uključujući odvajanje cijena električne energije. U suprotnom će se energetske intenzivne industrije smanjiti, što će dovesti do trajnog gubitka kapaciteta, među ostalim i u industrijama na kraju proizvodnog lanca”, zaključuje se u mišljenju CCMI-ja.

U dogovoru su prepoznati i nedostaci u mehanizmu za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM) i u zaštiti od izbjegavanja trgovine. Međutim, ne pruža utjehu jer nam CID nažalost malo govori o tome kako će tržište EU-a biti zaštićeno, zbog čega energetske intenzivne industrije ostaju nesigurne u globalnom trgovinskom ratu. Izbjegavanje mjera je zabrinjavajuće i tako će i ostati. Ako se CBAM i instrumenti trgovinske zaštite ne podvrgnu sveobuhvatnoj reformi, energetske intenzivne industrije EU-a nastaviti će usporavati zelena ulaganja i bojati se tržišnih izgleda.

EGSO stoga poziva institucije EU-a da provedu revolucionarnu promjenu politike i odlučnije mjere u sektorskim akcijskim planovima. Nedjelovanje će dovesti do daljnje deindustrijalizacije, čime će se smanjiti kapacitet EU-a za industrijsku preobrazbu. Industrijska revolucija započela je krajem 18. stoljeća na europskom tlu – ne smijemo dopustiti da današnja Europa postane mjesto na kojem je industrija pokopana.

Autor: Michal Pintér, delegat CCMI-ja

Vijesti skupine poslodavaca: <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2025-03/Newsletter-March-EN.pdf>

Izdvajanja za europsku obranu moraju biti razborita i učinkovita

Suočena s geopolitičkim okruženjem koje se brzo mijenja, Europska unija postavlja si ključno pitanje: kako se može zaštititi u sve nesigurnijem svijetu? U mišljenju „[Financiranje obrane u EU-u](#)” EGSO predstavlja sveobuhvatan plan za jačanje sigurnosti EU-a i pripremanje za sadašnje i buduće izazove.

To je mišljenje sastavljeno u vrijeme sve većih sigurnosnih prijetnji. Srž je EGSO-ova stajališta poziv na uspostavu jedinstvenog i snažnog mehanizma EU-a za financiranje obrane. Postojeće strukture financiranja nisu prikladne, pa su potrebne promjene. Bez usklađenijeg pristupa financiranju obrane postoji opasnost da bi EU mogao zaostati u zaštiti svojih interesa. Jedan od razloga za zabrinutost istaknutih u mišljenju jest činjenica da je 78 % od 75 milijardi eura koje su zemlje EU-a potrošile na nabavu u području obrane isplaćeno dobavljačima izvan EU-a, kako je navedeno u izvješću Komisije [„Budućnost europske konkurentnosti”](#). Ta sve veća ovisnost o vanjskim dobavljačima ne smije se zanemariti.

Međutim, naglasak nije samo na većoj nego na razboritoj i učinkovitoj potrošnji. Radi racionalizacije resursa i smanjenja troškova EGSO preporučuje jačanje koordinacije EU-a i NATO-a, povećanje sredstava za inicijative kao što su Europski fond za obranu (EDF) i Europski instrument mirovne pomoći (EPF) te usmjeravanje na zajedničku nabavu. Nadalje, EGSO poziva europske članice NATO-a da izdvajaju najmanje 2,5 % svojeg BDP-a na obranu, čime bi se intenzivirao odgovor Europe na sadašnje geopolitičke prijetnje. Taj bi im viši cilj potrošnje omogućio da učinkovitije doprinose kolektivnoj sigurnosti, a da pritom zadrže potpunu suverenost nad svojim oružanim snagama.

Usto, inicijative kao što su Akt o podupiranju proizvodnje streljiva (ASAP) i Akt o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA) od presudne su važnosti za jačanje obrambenih sposobnosti EU-a. Te će inicijative Europi omogućiti učinkovito udruživanje resursa, čime će se osigurati vojna i civilna pripravnost.

Tehnološki napredak, uključujući umjetnu inteligenciju, bespilotne letjelice i kibernetičku sigurnost, postaje sve važniji za nacionalnu sigurnost. EGSO naglašava važnost ulaganja u ta područja kako bi se uvijek bilo korak ispred novih prijetnji. Suradnja javnog i privatnog sektora ključna je za poticanje inovacija, osobito kad su posrijedi umjetna inteligencija, bespilotne letjelice i sustavi kibernetičke sigurnosti.

U mišljenju se također poziva na stvaranje otpornog europskog obrambeno-industrijskog ekosustava, koji bi promicao jaču suradnju između poduzeća, MSP-ova i vlada. Poticanjem inovacija i osiguravanjem konkurentnosti Europe smanjit će se ovisnost o vanjskim dobavljačima i pridonijeti izgradnji samodostatnije obrambene industrije.

Povrh toga, ne smijemo zanemariti ni regionalne inicijative unutar EU-a. Jačanje regionalne suradnje pomoći će u prilagodbi obrambenih strategija namijenjenih prevladavanju posebnih sigurnosnih izazova s kojima se suočavaju razne države članice. Time će se osigurati da se unutar šireg okvira EU-a adekvatno rješavaju regionalna pitanja.

Jačanje obrane EU-a ne tiče se samo sigurnosti nego i očuvanja vrijednosti EU-a. Smatramo da provedbom plana opisanog u našem mišljenju EU može osigurati svoju budućnost i zaštititi mir i svoje ekonomske interese.

Autor: Marcin Nowacki

EESC Vijesti ozujak: <https://www.eesc.europa.eu/hr/news-media/eesc-info/032025>

PLENARNO ZASJEDANJE

– ožujak 2025. –

RASPRAVE

Depolarizacija društava – glavni zaključci Tjedna civilnog društva 2025., sudjeluju **Michael McGrath**, europski povjerenik za demokraciju, pravosuđe, vladavinu prava i zaštitu potrošača, **Brikena Xhomaqi**, supredsjednica Skupine za vezu i **Kristýna Bulvasová**, predstavница mladih (Tvoja Europa, tvoje mišljenje), u **četvrtak, 27. ožujka 2025. u 9:00 sati**.

Nova vizija poljoprivrede i hrane, sudjeluje **Christophe Hansen**, europski povjerenik za poljoprivredu i hranu, u **četvrtak, 27. ožujka 2025. u 10:30 sati**.

Predstavljanje **programa rada Europske komisije**, **Valdis Dombrovskis**, europski povjerenik za gospodarstvo i produktivnost, provedbu i pojednostavljenje, u **četvrtak, 27. ožujka 2025. u 11:30 sati**.

TEN/850

Revizija Uredbe o skladištenju plina (mišljenje kategorije C)

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2017/1938 u pogledu uloge skladištenja plina za osiguravanje opskrbe plinom prije zimske sezone
COM(2025) 99 final – 2025/0051(COD)
EESC-2025-00873-00-00-PAC-TRA

TEN/852

Program Europske zajednice za atomsku energiju za istraživanje i osposobljavanje za razdoblje 2026. – 2027. (mišljenje kategorije C)

Prijedlog uredbe Vijeća o uspostavi Programa za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju za razdoblje 2026. – 2027. kojim se nadopunjuje Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Uredbe (Euratom) 2021/765 [neslužbeni prijevod]
COM(2025) 60 final – 2025-035-NLE
EESC-2025-00986-00-00-PAC-TRA

SOC/812

Civilno društvo u vrijeme kriza i kriznih pojava u današnjoj Europi

(razmatračko mišljenje na zahtjev poljskog predsjedništva)

EESC-2024-03332-00-00-AS-TRA

Izvjestiteljica: Ariane RODERT (SE-III)

SOC/789

***Ex post* evaluacija Fonda za azil, migracije i integraciju za programsko razdoblje 2014. – 2020.**

(evaluacijsko izvješće na zahtjev Europske komisije)

EESC-2024-01881-00-00-PRE-TRA

Izvjestiteljica: Nicoletta MERLO (IT-II)

NAT/930

Evaluacija Direktive (EU) 2019/633 od 17. travnja 2019. o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima (uključujući mapiranje nacionalnog zakonodavstva o nepoštenim trgovačkim praksama)

(evaluacijsko izvješće na zahtjev Europske komisije)

EESC-2024-02156-00-00-PRE-TRA

Izvjestiteljica: Antje Sabine GERSTEIN (DE-I)

Suizvjestitelj: Branko RAVNIK (SI-III)

SOC/818

Zdravlje i sigurnost na radu – trenutačni i budući izazovi koje donose tradicionalne i nove tehnologije, s naglaskom na umjetnoj inteligenciji

(razmatračko mišljenje na zahtjev poljskog predsjedništva)

EESC-2024-03858-00-00-AS-TRA

Izvjestitelj: Carlos Manuel TRINDADE (PT-II)

SOC/819

Radno vrijeme, učinkovitost gospodarstva i dobrobit radnika (među ostalim u kontekstu digitalnih promjena i automatizacije rada): pravna i komparativna analiza stanja u državama članicama EU-a

(razmatračko mišljenje na zahtjev poljskog predsjedništva)

EESC-2024-03947-00-00-AS-TRA

Izvjestiteljica: Maria del Carmen BARRERA CHAMORRO (ES-II)

REX/594

Konkurentnost i gospodarska sigurnost – Kako bi trgovinska politika EU-a trebala doprinositi ciljevima iz izvješća Marija Draghija?

(razmatračko mišljenje na zahtjev Europskog parlamenta)

EESC-2025-00020-00-00-AS-TRA

Izvjestitelj: Georgi STOEV (BG-I)

REX/588

Strateško partnerstvo EU-a i Indije

(samoinicijativno mišljenje)

EESC-2024-04035-00-00-AS-TRA

Izvjestitelj: Aurel Laurențiu PLOSCEANU (RO-I)

REX/595

Plan rasta za Moldovu

Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Komunikacija o Planu rasta za Moldovu

COM(2024) 470 final

EESC-2024-04655-00-00-AS-TRA

Izvjestitelj: Dumitru FORNEA (RO-II)

REX/587

Akcijski plan za jačanje suradnje između organizacija civilnog društva u Europskoj uniji i Kazahstanu u okviru provedbe nove strategije za srednju Aziju i strategije Global Gateway

(samoinicijativno mišljenje)

EESC-2024-02254-00-00-AS-TRA

Izvjestitelj: Dumitru FORNEA (RO-II)

ECO/638

Ex post evaluacija Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda za razdoblje 2014. – 2020.

(evaluacijsko izvješće na zahtjev Europske komisije)

EESC-2024-03238-00-00-PRE-TRA

Izvjestiteljica: Maria del Carmen BARRERA CHAMORRO (ES-II)

NAT/944

Preporuke civilnog društva za europski pakt o oceanima (razmatračko mišljenje na zahtjev Europske komisije)

EESC-2024-04595-00-00-AS-TRA

Izvjestitelj: Francisco Javier GARAT PÉREZ (ES-III)

SOC/816

Uključivanje osoba s invaliditetom u kontekstu razvoja novih tehnologija i umjetne inteligencije – mogućnosti, izazovi, rizici i prilike

(razmatračko mišljenje na zahtjev poljskog predsjedništva)

EESC-2024-04195-00-00-AS-TRA

Izvjestiteljica: Dovilė JUODKAITĖ (LT-III)

CCMI/234

Europska strategija za tekuća goriva za održivu, cjenovno pristupačnu i otpornu tranziciju na niskougljično gospodarstvo

(samoinicijativno mišljenje)

EESC-2024-03709-00-00-AS-TRA

Izvjestitelj: Veselin MITOV (BG-II)

Suizvjestitelj: Alessandro BARTELLONI (IT- skupina 1)

SOC/815

Pristup samozaposlenih osoba socijalnoj zaštiti – analiza, ograničenja i mogućnosti za poboljšanje

(razmatračko mišljenje na zahtjev poljskog predsjedništva)

EESC-2024-03442-00-00-AS-TRA

Izvjestitelj: Marcin Antoni ZIELENIECKI (PL-II)

NAT/945

Nova pravila o prekograničnom izvršavanju zakonodavstva za suzbijanje nepoštenih trgovačkih praksi

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i vijeća o suradnji među provedbenim tijelima odgovornima za provedbu Direktive (EU) 2019/633 o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima

COM(2024) 576 final – 2024/0318 COD

EESC-2024-04652-00-00-AS-TRA

Izvjestiteljica: Emilie PROUZET (FR-I)

NAT/937

Izmjena Uredbe o zajedničkoj organizaciji tržišta (ZOT) u pogledu pravila o ugovorima, organizacijama proizvođača i suradnji među poljoprivrednicima

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013, (EU) 2021/2115 i (EU) 2021/2116 u pogledu jačanja položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom

COM(2024) 577 final – 2024/0319 COD

EESC-2024-04584-00-01-AS-TRA

Izvjestitelj: Stoyan TCHOUKANOV (BG-III)